

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Ordinului ministrului justiției cu privire la modificarea unor ordine a ministrului justiției
(perfecționarea cadrului normativ infralegal referitor la admiterea în cadrul profesiei de notar)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ a fost elaborat de către Ministerul Justiției, cu suportul Comisiei de licențiere a activității notariale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

După un interval considerabil de timp în care aceasta a fost inactivă, prin *Ordinul ministrului justiției nr. 240 din 21 septembrie 2022* a fost constituită Comisia de licențiere a activității notariale.

Printre sarcinile de bază asumate în cadrul primei ședințe a Comisiei de licențiere poate fi enumerată și aceea de efectuare a unei analize detaliate a cadrului normativ infralegal referitor la desfășurarea examenului de calificare în profesia de notar, precum și a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, cu elaborarea, după caz, a propunerilor de modificare a acestuia, în vederea excluderii unor lacune și perfecționării generale a acestuia.

Acțiunile date urmau a fi realizate preliminar organizării și desfășurării unor examene/concursuri după un interval îndelungat de timp, într-un termen restrâns, motiv pentru care, printr-un punct distinct din cadrul proiectului de ordin s-a dispus că acesta, prin derogare de la regula prevăzută la art. 56 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și nu la expirarea unui termen de o lună de la această dată.

Urmare a desfășurării mai multor ședințe a Comisiei de licențiere s-a identificat o listă de intervenții oportune de realizat în cuprinsul *Ordinului ministrului justiției cu nr. 631/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia*, care au format nucleul prezentului proiect.

Suplimentar, s-a ajuns și la concluzia necesității unor intervenții în cuprinsul *Ordinului ministrului justiției cu nr. 634/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, formula de calcul al mediei de concurs, precum și modul de contestare a rezultatelor concursului*, precum și a *Ordinului ministrului justiției nr. 1120/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare a concursului pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului*.

Adoptarea prezentului proiect va permite să se realizeze o modernizare a cadrului normativ vizat, prin excluderea unor neconcordanțe și lacune, precum și prin dezvoltarea suplimentară a unor prevederi particulare din cadrul actelor vizate de intervenții.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin intermediul proiectului se propun a fi realizate un șir de intervenții în cadrul normativ infralegal aferent organizării examenului de calificare în profesia de notar și a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, după cum urmează:

I. ***Ordinul ministrului justiției nr. 1120/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare a concursului pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului*** se propune a fi abrogat, în contextul în care la momentul de față obiectul de reglementare al acestuia este acoperit de cel al *Ordinul ministrului justiției nr. 634/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, formula de calcul al mediei de concurs, precum și modul de contestare a rezultatelor concursului* (prevederile pct. 32 din Regulament).

Este necesar a se preciza faptul că prevederile *Ordinului nr. 1120/2016* la moment sunt într-o contradicție expresă și cu prevederile actuale ale *Legii nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor*, în contextul în care acesta consacră soluția potrivit căreia concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului urmează a fi organizat distinct de concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, precedându-l pe acesta din urmă (potrivit pct. 2 din *Regulamentul privind condițiile de organizare a concursului pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului*). Temei pentru această diferență de tratament și prioritate oferită notarilor în funcție care ar dori să-și schimbe teritoriul de activitate îl reprezenta art. 14¹ alin. (2) din *Legea nr. 1453/2002 cu privire la notariat*, care stabilea că „(2) Schimbarea teritoriului de activitate a notarului se face exclusiv prin concurs pentru locul declarat vacant, în condițiile prevederilor art. 28 alin. (5) și (6). La concurs participă notarii care au desfășurat activitate practică în domeniu de cel puțin 5 ani. Concursul pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului este organizat până la desfășurarea concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar.”. Între timp, optica legiuitorului cu privire la acest aspect s-a schimbat, articolul 14¹ din cadrul *Legii nr. 1453/2002 cu privire la notariat* abrogându-se, iar în locul lui art. 23 alin. (1) din *Legea nr. 69/2016* stabilind că „(1) Locurile de notar sunt suplinite prin concurs de către persoanele care au promovat concursul pentru locurile declarate vacante, precum și de către notarii care au desfășurat o activitate practică în profesia de notar de cel puțin 5 ani și doresc să-și schimbe teritoriul de activitate.”.

Pe cale de consecință, urmează a se constata voința legiuitorului de a se asigura un tratament egal atât persoanelor care au promovat examenul de calificare în profesia de notar, cât și notarilor care au desfășurat o activitate practică în profesia de notar de cel puțin 5 ani și care doresc să-și schimbe teritoriul de activitate, iar în acest sens prezentul proiect vine să

facă o claritate și cu privire la cadrul normativ inferior legii, eliminând definitiv ambiguitățile legate de situația celor 2 categorii de persoane și de incidența concretă a ordinelor ministrului justiției cu referire la fiecare din acestea.

II. Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin **Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017**, se propune a fi modificat pe marginea anumitor aspecte particulare, dintre care pot fi menționate:

1. expunerea într-o redacție nouă a pct. 3 din Regulament, care urmează să prevadă pe viitor că „3. La examenul de calificare în profesia de notar poate participa persoana care a finalizat stagiul profesional, precum și notarii care intenționează să-și schimbe teritoriul de activitate (în continuare - candidat).”.

Prin această intervenție se va consolida suplimentar ideea expusă anterior cu referire la justificarea abrogării *Ordinului ministrului justiției nr. 1120/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind condițiile de organizare a concursului pentru schimbarea teritoriului de activitate a notarului*, precum și se va realiza o racordare a prevederilor pct. 3 din Regulament la prevederile existente deja în cadrul pct. 32 subpct. 2) și 3) din *Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, formula de calcul al mediei de concurs, precum și modul de contestare a rezultatelor concursului*, aprobat prin *Ordinul ministrului justiției nr. 634/2017*.

2. intervențiile realizate în cuprinsul pct. 6, 52, 59, precum și în cuprinsul anexelor la Regulament au o importanță fundamentală pentru asigurarea unei platforme similare de calcul a mediei de concurs ce se va lua în considerare cu ocazia desfășurării concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar pentru toți candidații participanți la concursul dat. Or, la momentul de față se atestă o diferență considerabilă sub acest aspect în contextul în care prevederea de la pct. 32 din *Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, formula de calcul al mediei de concurs, precum și modul de contestare a rezultatelor concursului*, aprobat prin *Ordinul ministrului justiției nr. 634/2017* stabilește că „32. Media de concurs în temeiul căreia se repartizează locurile vacante de notar se calculează pentru fiecare candidat în parte după cum urmează: 1) pentru candidații care au susținut examenul de calificare în profesia de notar în conformitate cu art. 21 din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor și Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, media de concurs este egală cu suma mediilor, acordate pentru etapele I și II ale examenului de calificare în profesia de notar;

2) pentru notarii care au fost admiși la activitatea notarială în conformitate cu art. 12 din Legea nr. 1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat și participă la concurs pentru schimbarea teritoriului de activitate, media de concurs este

egală cu suma mediilor acordate pentru a II-a etapă a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar;

3) pentru notarii admiși la activitatea notarială în temeiul Legii nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor sau Legii nr. 1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, care doresc să participe la concurs pentru schimbarea teritoriului de activitate, cu o medie de concurs mai mare sau notarii care au obținut licența în conformitate cu art. 96 alin. (3) din Legea nr. 1153-XIII din 11 aprilie 1997 cu privire la notariat și doresc să participe la concurs pentru schimbarea teritoriului de activitate, media de concurs se calculează conform subpct.1) după susținerea examenului de calificare în profesia de notar.”.

La o analiză suplimentară mai detaliată, se poate observa o diferență clară dintre modalitatea concretă în care se calculează media de concurs pentru subiecții prevăzuți la pct. 32 subpct. 2) din acest Regulament (care se va calcula după modelul prevăzut în pct. 54-61 din Regulamentului privind organizarea concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 170/2009 (în prezent abrogat)) și subiecții prevăzuți la pct. 32 subpct. 1) și 3) din Regulament (care se va calcula după modelul prevăzut în pct. 52-59 din Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017).

Prin urmare, la moment, eficiența și corectitudinea concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar este din start compromisă, motiv pentru care se propune ca prevederile corespunzătoare din Regulamentul aprobat prin Ordinul ministrului justiției cu nr. 631/2017 să fie ajustate pentru a fi similare cu cele ce reglementează modalitatea de calcul a mediei de concurs în cuprinsul Regulamentului aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 170/2009.

În modul practic, aceasta presupune faptul că în cadrul examenului de calificare în profesia de notar, la etapa I (proba scrisă) se va răspunde la 3 subiecte teoretice, iar în etapa a II-a (proba verbală) se va răspunde la 2 subiecte practice, răspunsul la fiecare subiect al celor două probe apreciindu-se separat cu puncte **de la 1 la 5**. Fiecare membru al Comisiei de licențiere prezent la ședință trece în borderoul de notare, nota răspunsului la fiecare subiect, **însușind notele acordate la fiecare subiect, precum și punctajul total acumulat** (spre deosebire de situația actuală, când acesta urmează să facă media aritmetică a notelor acordate la fiecare subiect).

3. Intervențiile din cuprinsul pct. 12, 13 și 16 din Regulament au ca obiectiv de bază o reducere moderată a termenelor în cadrul procedurii de înscriere la examen, pentru a se asigura o celeritate sporită a desfășurării examenului, fără a se afecta efectiv posibilitatea subiecților de a îndeplini acțiunile corespunzătoare în cadrul noilor termene prevăzute de Regulament.

4. Intervențiile ce vizează pct. 69-72 din Regulament reflectă unele schimbări legate de aspectul constituirii și activității Comisiei de contestare, care va fi „*un organ ad-hoc format din 3 membri, dintre care cel puțin un membru este notar. Aceștia sunt desemnați prin ordinul ministrului justiției în baza unei liste aprobate anual de către ministrul justiției, compusă din cel puțin 10 persoane, dintre care: 5 notari desemnați de către Camera Notarială și 5 persoane desemnate de către ministrul justiției.*” (potrivit pct. 69 din proiect). Aceasta se va forma ad-hoc prin ordinul ministrului justiției în termen de 48 ore de la expirarea termenului pentru depunerea contestațiilor, din lista aprobată de ministrul justiției conform pct. 69.

III. Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar, formula de calcul al mediei de concurs, precum și modul de contestare a rezultatelor concursului, aprobat prin **Ordinul ministrului justiției nr. 634/2017** la fel se propune a fi modificat prin prisma următoarelor aspecte mai importante:

1. Intervențiile de la pct. 4, 6 și 9 din Regulament vizează reducerea termenelor în cadrul procedurii de înscriere la concurs de o manieră similară și pentru aceleași motive ca și reducerile de termene propuse în *Regulamentul privind modul de desfășurare a examenului de calificare în profesia de notar și de contestare a rezultatelor acestuia*, aprobat prin *Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017*.

2. Intervențiile de la subpct. 1) și 2) ale pct. 32 din Regulament presupun unele modificări de terminologie, survenite inclusiv în contextul modificărilor propuse de proiect în cuprinsul Regulamentului și anexelor la acesta, aprobat prin *Ordinul ministrului justiției nr. 631/2017*, și vin să asigure un spor de claritate al prevederilor legale respective, excluzând ambiguitățile generate la moment de formulările prea generice pe alocuri ale acestora.

4. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării proiectului de lege nu va fi necesar de operat modificări în cuprinsul altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției (compartimentul „*Transparența decizională*”, directoriul „*Proiecte transmise spre coordonare*”) și pe platforma www.particip.gov.md.

Ministră

Veronica MIHAILOV-MORARU

